

Usnesením obecního zastupitelství ze dne 10.června 1934 byl jsem já Josef Padrlík, rolník z Libodřic čp.21, ustanovený druhým kronikářem naší obce.

Prvým byl Josef Mordych, ten svoje hospodářství v osadě Kocandě vyprodal a přestěhoval se někam ku Mělníku. Pamětní kniha jím a později mnou psaná až do konce r.1939 byla odevzdána okresnímu úřadu v Kolíně. Jsem zdejší rodákem, narodil jsem se 1.února r.1894. Dne 6.ledna 1922 zesnul můj otec Čeněk Padrlík, po kterém jsem převzal malé hospodářství, které nyní obhospodařuji.

1940

Popis obce

Obec Libodřice, původně nazývaná staroslovansky Ljubodržice, později Libodržice a za císaře Josefa II. poněmčovací patentem z nařízení překřtěna na Liboderschitz, upravila si svůj název na jméno Libodřice a ten si uchovala až po naše časy.

Obec se nachází v malebném údolí. Od Krychnova táhne se k Voděradům kopec Kamhajak. Od Voděrad probíhá lomený údol a dále vyvstane kopec zvaný Vrše, který zastírá výhled na východ a navazuje na kopec Křečhořský, ten má pokračování na sever ku kopcům Chocenickému a Břežanskému vrchu. Zde ,mezi rozestouplými vrchy na sever a severozápad, rozkládá se údolí k osadě Kocandě a dále až po Vinný vrch, který údolí uzavírá. V tom údolí rozkládá se naše vesnička. Díváš-li se na ni v květnu z Vrší, jak se utápí v květech ovocného stromoví, připadá ti jako krásná pohádka. Podél silnice stojí hospodářská stavení, před stavením zahrádky, v létě pečlivě pěstované, na nichž kvetou od jara až do prvních mrazů v podzimu macešky, tulipány, petrklíče, zahradní fialy, hledíky, růže, jiřiny a mnoho ještě jiných květin. Pěstuje se i zelenina pro domácí spotřebu.

Uprostřed návse stojí jednopatrová škola. V prvním patře jsou dvě třídy pro vyučování, jeden kabinet na učební pomůcky a jedna světnička, v níž bydlíval svobodný učitel. Dole v přízemí jest byt pro řídícího učitele, sestávající z jedné kuchyně a dvou pokojů, dále jest zde obecní úřadovna, ve které se nachází obecní knihovna. Ostatní prostor zabírá schodiště. Před školou jest okrasná zahrádka a po obou stranách zahrádka na pěstování zeleniny. Nalevo od školy na zahradce se tyčí pomník padlých ve světové válce. Letošního roku byly na úřední příkaz osekány z něho znaky Moravy, Podkarpatské Rusi a Slovenska, zůstal jen znak Čech a přitom byla sejmuta deska se jmény padlých a nápisem : Položili jste životy, aniž byste věděli, že přinesete svobodu vlasti.

Na západ od školy stojí kaplička, zasvěcená kdysi sv. Janu Nepomuckému. Po světové válce přestoupila velká většina příslušníků církve římsko-katolické k církvi československé a vynutila si na obecním zastupitelství odstranění sochy Jana z Nepomuku. Na místě jeho dán do kapličky obraz mistra Jana Husa, který vymaloval zdejší rodák, samouk Bohuslav Hrdlička. Stalo se za oslavy v r.1921 a při té příležitosti byla přeložena pouť na den památky upálení mistra Jana Husa v den 6.července. Později, soudním rozhodnutím, di vynutila církev římsko-katolická právo umístit sochu Jana Nepomuckého z titulu vydržené služebnosti znovu do kapličky. Zaprášená a znečištěná socha Jana Nepomuckého byla vyzvednuta z půdy školy, upravena, a znovu za náboženských obřadů vložena do dříve vysvěcené kapličky. Obraz mistra Jana Husa byl přenesen do školní budovy a zavěšen na význačném místě. Socha Jana Nepomuckého netěšila se dlouhému pobytu v kapličce, jednoho krásného podzimního dne se zjistilo, že socha jest z kapličky pryč, kterážto okolnost se neobešla bez uštěpačných poznámek jinověrců. Četníci kapličku hlídali, ale přes všechnu opatrnost nebylo po soše ani památky, jako by se do vody propadla. Veškeré pátrání bylo marné, až teprve když se již na věc zapomínalo asi po třech letech (znepřátelil se Josef Vrkota s Josefem Mordychem z Kocandy) bylo učiněno na Josefa Mordycha udání, že byl spoluvínikem na odcizení sochy Jana Nepomuckého z kapličky. Po tomto udání zatkli četníci Josefa Mordycha a Jana Řeháka, odvedli je do Kouřimi k soudu a odtud do Kutné Hory ke krajskému soudu do vyšetřovací vazby. Josefa Mordycha po třech dnech propustili domů. Dvorský dělník Jan Řehák se přiznal, že sochu odcizil sám, bez pomoci jiných a že ji spálil doma v chlebové peci. Takový byl konec sochy Jana Nepomuckého. Jana Řeháka odsoudil soud na půl roku do vězení a na kapličku byl zakoupen ze sbírky mezi všemi občany zvonek, kterým se vyzvání klekání ráno, v poledne a večer a zvoní umíráček pro všechny občany, ať jsou jakéhokoli náboženského vyznání.

Druhá kaplička se nachází na křižovatce staré silnice a cesty k Břežanům. Jest v ní soška panny Marie, byla zbudována v r. 1887 rodinou Strnadovou. Na rozcestí za vsí k háji jsou Boží muka – železný kříž na kamenném podstavci, taktéž zbudované nákladem rodiny Strnadovy.

Od školy při silnici k Chocenicím stojí rozlehlý dvůr. První mohutná budova, silných kamenných zdí, obrácena čelem do obce jest jednopatrová, pokrytá eternitem. V dřívějších dobách sloužila za obydlí správcům, kteří na dvoře hospodařili a podávali počet vrchnímu hospodářskému úřadu do Svojšic. Ke Svojšickému panství náležely Libodřice od r.1738. Pány tohoto panství byli v posledních letech páni z Althánů (až do r.1922), ale vrchní hospodářský rada jim vládl. K němu za dob roboty byli voláni rychtářové ze vsí – panstvím jmenovaní. Tam vynášely se rozsudky nad poddanými robotníky. Ale nejen tam, i v Libodřickém dvoře osvojil si právo a mohl trestat správce dvora. U druhých vrat, v nynější kolně, byla šatlava vybavená lavicí, na které dostávali poddaní 25 až 50 ran holí na zadní část těla, nebo z rozkazu milostivé vrchnosti byli posazeni na 2 i více hodin na dřevěného osla, tj. ostře osekáném hranolu a na nohy přivázal dráb kameny, aby trest byl citelnější. Takové tresty ukládala milostivá vrchnost i za dosti malá provinění až do ukončení roboty v r.1848, ale panská zvůle panovala i po robotě.

Naše babička (Anna Padrlíková, nar. 1855) vypravuje, jak v r.1864 jel správce zdejšího dvora Reichart ze Svojšic z hospodářského úřadu okolo školy. V ten čas vytahoval chalupník Formánek z čp.6 hákem ze studny vodu a přitom kouřil z dýmky. Jakmile spatřil správce jeti kolem, pustil dýmku z úst do studny, ale bylo již pozdě, správce vyskočil z kočáru a na Formánka : Tys kouřil, vid'?, nekouřil jemnostpane, Ták? Ty ještě budeš lhát? A již dopadaly rány na nebohou hlavu Formánkovu. Kouření páni zakazovali ještě za dob roboty a právo rozhodovat i trestat si ponechali až do r.1866, potom teprve počalo uvědomění mezi lidem a páni i jejich pochopové již si tak netroufali sami bez příčiny trestat. Různá provinění – dovolání se práva a jiné potřeby – vyřizovaly se od těch dob u státem zřízených úřadů. Tolik o neblahé působnosti dvora v době minulé.

V obci nachází se ještě několik budov obytných i hospodářských, stavěných za roboty a nebo těsně po ní, tedy budov nejstarších.

Seznam jejich je následující:

1. **Anna Chládková**, rolnice, čp.19, obytné stavení, bývalý statek, zdivo roubené ještě z dřevěných mohutných trámů, nyní vyztužených zděnými pilíři z cihel a kamene, krytina slaměné došky.
2. **Josef Padrlík**, rolník, čp.24, sýpka roubená z mohutných dřevěných trámů, střecha došková.
3. **Karel Svoboda**, rolník čp.14, obytné stavení zděné kamenem a hliněnými nepálenými cihlami, střecha došky.
4. **Josef Kolář**, rolník, čp.11, obytné stavení, zdivo kamenné, střecha došková.
5. **Karel Šmejkal**, rolník, čp.8, obytné stavení zděné kamenem, střecha došková.
6. **Emilie Jínová**, rolnice, čp.6, obytné stavení kamenné, střecha došková.
7. **Karel Ladýř**, rolník, čp.38, stodola zděná kamenem, střecha došková.
8. **Josef Hakl**, rolník, čp.45, obytné stavení, zdivo kamenné s z hliněných nepálených cihel, střecha došková.
9. **Antonín Kopecký**, rolník, čp.30, obytné stavení kamenné a z nepálených cihel, střecha došková.
10. **František Belza**, obuvník, čp.98, obytné stavení, zdivo kamenné, střecha došková.
11. **Karel Lončák**, dělník, čp.56, obytné stavení kamenné a z nepálených cihel, střecha došková.
12. **Bohuslav Hrdlička**, rolník, čp.64, obytné stavení kamenné a z nepálených cihel, střecha došková.

To jsou budovy v obci, které pamatují robotu a nedoznaly žádných, nebo jen málo nepatrných změn.

Od severozápadu vede obcí okresní silnice. U školy se jedna část odchyluje na sever k Chocenicím a druhá, pokračující asi 20 m stejnoměrně, zahýbá ostře na jih do vrchu směrem na Voděrady.

Mimo silnice sbíhá do obce pletivo cest – jedna cesta spojuje Krychnov s naší obcí přes Kamhajak, té se ponejvíce používá pro pěší chůzi, na jízdu jest pohodlnější silnice. Druhá cesta jde do Chvatlin, třetí přes Vrše do Lošan, čtvrtá okolo háje do Radovesnic, říká se jí Kolínská, pátá vede do Křechoře, té se říká „na staré silnici“. Za dávných časů jezdily po ní formanské vozy, pod plachtou vysoko naloženy zbožím. Na Kocandě, v nynější chalupě Ferdinanda Drahokoupila, byla zájezdní hospoda, tam formané na své cestě světem zůstávali na nocleh. Na dvoře, ohraženém vysokou zdí, stávaly jejich vozy přes noc a koně, kterých mívali v každém voze dva až tři páry, byli ustájeni do rána v maštalích. Tenkrát ta silnice spojovala náš kraj s celým světem, ale od postavení dráhy z Prahy do Vídně upadala sláva formanů, pozvolna přestávali jezdit a s nimi také zašla hospoda i stará silnice a stala se z ní polní cesta. Další cesta, šestá, spojuje nás s Břežany a ta jest do počtu poslední, ostatní cesty vedou do polí.

Na lukách u Voděrad vyvěrá potok. U borku vlévá se do rybníčka a odtud pospíchá údolím tratě, kde se říká „v rybníčkách“, posilujíc se mnoha prameny a praménky, aby napojil rybník na pokraji obce. Další jeho cesta vede ve stínu vrbových a angreštových keřů, místy krytá olší, břízou i ovocným stromovím podél chaloupek do druhého rybníka ve vsi. Odtud pod hrází, osázenou mohutnými topoly, razí si cestu dále na sever. Po obou stranách jeho toku stojí řada vlašských topolů s vysokými jehlany. Stojí jako strážcové a potůček bublá, skáče, skotačivě šplouchá a šumí až proudění spěchající vody na konci obce za koženou zahradou rázem zahýbá na západ, údolím ke Kocandě. Cestou pode dvorem přibírá vodu ze studánky. Zdroje její vyvěrají pod vrchovnou. U pramene stojí dva mohutné jasany. Studánka je vyzděná z kamene ve tvaru veliké podkovy, pokrytá hrubou kamennou břidlicí. V létě, když jsou tepla, poskytuje v okolí pracujícím lidem osvěžení. V posledních letech dávala vody málo, ale loňského roku a letos teče voda až do potůčku pode dvorem. Odtud s potokem společně tekou k Bažantnici ke Kocandě, na Poboř, Hradenín a Blinky k Plaňanům. Potok se nazývá „Blínecký“ a pod Plaňany se vlévá do Výrovky, která velikým obloukem pokračuje na západ skalnatým údolím k Vrbčanům, Chotuticím a Radimi. U Dobřichova se obrací k severu a vstupuje do roviny Polabské v níž u Pístu pod Nymburkem ústí do Labe.

Půda v okolí Libodřic jest úrodná. Nejvíce se vyskytuje štěpná červinka s propustnou spodinou, ale za hájem, ve vrchovně u Křechoře, pod lesem, u Bažantnice a pod Kocandou jest hluboká černá ornice. Jen malá část pozemků jest méně úrodná. Smíšená ornice s pískem a štěrkem převládá na Vrších u borku, na skalce pod hájem, Břežaňáku a vrcholcích Kamhajku. Vrstva rulové skály se táhne z Voděradského borku, od borku k Libodřicím jest otevřený obecní lom, potom jest vysazena třešňovka a za ní vystupuje řada omšelých balvanů. Za nimi ve stráni jest porost z agátů a bříz, dále zase třešňovka a ta již těsně sousedí se zahradami a v nich roztroušenými domky. Pod tím se táhne pásmo žulové skály, místy vyčnívá na povrch země, ztrácí se a zase vystoupí z naplaveniny, aby se nadobro ztratilo u cesty k Lošanům. Menší útvar skalní nachází se v háji, na Čejkově skalce, Padrlíkově skalce a Břežanském vrchu, kde jest otevřený lom, náležející Břežanské obci.

Písek se dobývá na „Klítku“ v písečníku Jana Koláře, avšak dobývání jest dosti namáhavé.

V r.1940 mají Libodřice 538 ha polí s výtěžkem 22.129,- K, 10 ha zahrad s výtěžkem 585,- K a 4 ary luk s výtěžkem 18,- K. Úhrnná plocha činí 600 ha, v čemž je zahrnuta stavební plocha, cesty a pastviny. Pozemky v okolí obce se nazývají: Pod lesem, u Bažantnice, zadní hona, na čtyřicítce, za ovčínem, Klínek, Vápenka, Kamhajky, Na kopě, v rybníčkách, u borku, na vrších, na skalce, za hájem, ve vrchovně, u sloupu, na dolíku, ve vrbkách a na plácku.

V r.1850 napočítáno bylo v obci 455 obyvatelů, v r.1900 bylo 585 obyvatelů, v r.1910 – 598 obyvatelů, v r. 1921 – 600 obyvatelů a v r.1930 – 521 obyvatelů.

V r. 1900 bylo napočítáno 106 domů a v r.1930 bylo 119 domů.

Velká většina obyvatelstva se živí rolnictvím a jen menší část dojíždí za zaměstnáním do průmyslového okolí.

Ze živnostníků jsou tu : 1 kovář, 1 kolář, 1 pekař, 3 obchodníci smíšeným zbožím, 1 řezník, 1 holič, 1 truhlář a 2 hostince.

Nejbližší železniční stanice jest v Bošicích. Obcí jezdí autobus z Kouřimi do Kolína a zpět.

Obec Libodřice patří k soudnímu okresu Kouřim, kde jest Berní úřad a Okresní soud. Okresní úřad a Berní správa jest v Kolíně.

Farní úřad i kostel pro příslušníky církve římsko-katolické jest ve Svojšicích, příslušníci vyznání česko-moravského mají farní úřad také ve Svojšicích. Farní úřad a kostel vyznání česko-bratrského jest ve Velimi. Na poštovní úřad a k obvodnímu lékaři dochází se z naší obce do Svojšic. Mrtvé pochováváme na hřbitově ve Voděradech.

Lesů v katastru obce jest poměrně málo. V údolí ke Kocandě rozkládá se ve výměře asi 25 měř Bažantnice. Název obdržela z dřívějšíka, kdy měl obecní i panský revír pronajmut rytíř z Eisensteinu, sídlem ve Voděradech. Ten choval tehdy v Bažantnici sta párů bažantů, které opatroval hajný. Na pokraji Bažantnice stojí hájovna, ve které bydlel. Za úkol měl hlídání lesů před zloději dříví a hlídání zvěře před pytláky. Podřízen byl lesnímu úřadu ve Svojšicích. Nyní v hájovně bydlí kolář, který za dne chodí pracovat k velkostatku a přitom hlídá Bažantnici.

Půda jest mokrá až bažinatá a proto se zde daří nejvíce vrbě, olši, topolu, roste zde jasan, osika a po různu dub i bříza.

Druhým lesem, asi 5 minut cesty od obce na východ, jest památný háj. Roste v něm habr, bříza, vaz, babyka i modřín a akát, porůznu dub, ale vládkyní jest lípa. Ještě před 20 lety tyčily se mohutné mohyly ve stínu omšelých kmenů věkovitých lip, které lesní správa šetřila a při děláni paseky nechala stát. Staří pamětníci ještě dobře pamatují vyvýšené místo před hájem, které pověst označovala za obětiště, na kterém dávní naši předkové obětovali pohanským bohům. Zde stávaly pohanské modly Svantovíta, Velese, Radegasta a Peruna, u kterých konány náboženské obřady, zde dělána tryzna za zemřelé a popel jejich ukládán do hrobu v hliněných nádobách, též ozdoby a zbraně nebožtíkovy a na hrob nasypali vysokou mohylu. Nad popelem dávných předků a modlou bohyně Morany šumívaly kmeny posvátného háje. Tak bývalo až do dávnověku. Háj a mohyly uchovány byly až do r.1922. Od té doby stal se vlastníkem háje František Lupínek, který část háje vykácel, mohyly srovnal se zemí a kulturu lesní přeměnil na pole. Jeho syn, který po zesnulém otci převzal hostinec a hospodářství, pokračuje v započatém díle, každého roku dělá paseku ve větší míře než otec, a tak snad ani nebude dlouho trvat a posvátný háj zmizí a nebude po něm ani památky.

Třetí les roste na vrchu nad Kocandou směrem na Břežanák, ale jenom malá část, ve výměře asi 7 mír, nachází se v našem katastru. Druhá větší část jest v katastru Pobořské a Břežanském. Vlastníkem jest Čeněk Hurt, statkář z Poboří.

Les osazen jest ponejvíce borovicí a břízou, ale smrk, jedle, jíva i dub místy se také vyskytují. V našich lesích se těží dřevo nejvíce palivové, dále lesy poskytují houby, které jsou předmětem sbírání zdejšího obyvatelstva. Z jedlých hub nachází se hřib, modrák, kozák, křemenáč, liška, žampion, kuřátka a klouzek.

Z křovin vidíme obyčejný hloh, angrešt, ptačí zob, brslen a červený tavolník, i šípek a trnku.

Z užitečné zvěře polní vyskytují se zajíc, koroptev a v létě v malém počtu i křepelka. Ptactva ubývá. Nemá příhodných míst k hnízdění, neboť staré stromy a různé křoviny se odstraňují a slaměné střechy rok od roku mizí. Zřídka vyskytuje se káně, častěji ostříž, ve stodolách sova i kulich. V lesích datel, strakapoud, žluna, kos, drozd, vrána šedivka, kukačka a v zahradě pěnice, sýkora a tůhýk. Nejhojnější jest vrabec a strnadi i vlaštovičky jsou v hojném počtu a v podzimu špaček. Na polích v létě ozývá se skřivánek, hnízdí konipas a chocholouš. V menším počtu jsou zastoupeni čermák a stehlík. Časem se ukáže straka, havran, sojka a racek, divoké husy, kachny i čápi objeví se při jarním stěhování.

Podnebí jest mírné. První mrazy nastávají v druhé polovici listopadu. Silnější mrazy nastávají v prosinci a lednu. Zjara, v druhé polovici března, půda rozmrzá, takže možno započítí se setím. Sníh začíná padat v listopadu a před koncem dubna přestává. Zřídka kdy v zimě napadá sněhu nad 50 cm. První bouřky začínají obyčejně v máji. Průtrž mračen a krupobití bývá zde jen řídkým jevem.

Polní hospodářství jest na vysokém kulturním stupni. Orná půda složena jest většinou z panenské červinky a černé humusovité hlíny. Hlavní plodinou jest řepa. K řepě se půda v podzimu hluboko oře, hnojí se vydatně chlévským hnojem a na jaře umělými hnojivy. Zjara se řepná kultura plečkuje a okopává, tím se pole čistí od plevelu. Na list se rozhazuje ledek, který v kontaktě s chlévskou mrvou a umělými hnojivy rozhozenými před osevem blahodárně působí na vývin a množství sklizně. Cukrovka se dováží na nádraží v Bošicích (Paleček) pro cukrovar Cerhenice. Nyní po dobu války řepu zpracuje cukrovar v Plaňanech, děje se tak pro nedostatek vagónů. Chrástu, skrojku a řízků používá se výhradně ke krmení hovězího dobytka. V normálním roku urodí se po 1 míře 60 až 70 q cukrovky.

V setí jest zaveden střídavý postup, po řepě seje se pravidelně pšenice, potom ječmen, žito, jetel a zase pšenice a řepa. Pšenice k setí používá se nejvíce krátkoslavné, nepoléhavé s vyšším výnosem zrna, žito daří se nejvíce petkutské a ječmen „Hanák“, ušlechtilá odrůda způsobilá ke sladování.

Průměrně se urodí po 1 míře: pšenice 4 až 5 q, žita 4 q a ječmene také 4 q. Červený jetel i lucinka daří se dobře, prvý dává dvě a druhá tři až čtyři sklizně do roka. Zemáky pěstují se jen pro vlastní spotřebu. Na menší ploše pěstuje se krmná řepa, hrách, mák, řepka a koňský zub. K setí používá se výhradně secích strojů. Kosení jetele a obilí děje se v malých hospodářstvích ručně, ve větších žacími stroji a samovazači. V poslední době i v malých hospodářstvích jsou zařizovány žací stroje. Výmlat obilí se provádí paromlátcími stroji, k nimž jest připojen lis, samovazač na slámu a výfuk na plevy. V obci jsou dva družstevní paromlátcí stroje a ve dvoře jest třetí, soukromý parní stroj na výmlat obilí.

Domácího dobytka jest dost. V každém menším hospodářství chovány jsou 2 až 4 krávy, i více a mimo toho odstávčata. Hlavním užitkem od krav jest mléko a v čas potřeby slouží za tahouny. Několik hospodářů používá k tahu voly a ve dvoře a asi čtyřech hospodářstvích slouží za tahouna kůň. Chov prasnic jest dosti rozšířen, každé hospodářství pěstuje 1 nebo 2 kusy vepřů pro vlastní spotřebu a v mnoha případech vykrmují se vepři pro trh. Někteří hospodářství pěstují i kozy a z drobného zvířectva pěstuje se takřka v každém stavení králík. Z pernaté zvěře jsou chovány slepice, krocani, ojedinele perličky, husy, kachny a holubi.

V pěstování ovocných stromů nachází zdejší obyvatelstvo velkou zálibu. Sama obec má vysazenou kde jakou planinu, zvláště veliká část stráně k Voděradům a pastviny v okolí cesty k Lošanům jsou osazeny dorostlou třešňovkou, která obci přináší každého roku slušný zisk. Na obecní pastvině rostou u silnice k Chocenicím švestky a v okolí cesty ke Křečhoři nechala obec vysaditi hrušky a jabloně.

V soukromých zahradách pěstují se ušlechtilé druhy jabloní, hrušek, ojedinele vlašských ořechů, různé druhy lingrat a nejvíce švestek pro vlastní spotřebu, zbývající množství se odprodává. Z ovocných keřů v některých zahradách pěstují rybíz, angrešt a vinou révu. V posledních letech založil Václav Veleba z čp.47 jahodové pole ve výměře asi 1 míry a sklizeň z nich dobře zpeněžuje na kolínském trhu.

V roce 1940 skládalo se obecní zastupitelství z těchto občanů:

Starosta : Galler Ferdinand

Radní : Rytina Václav, Hrdlička Jan, Michálek František, Roubal Jan

Pokladník: Šedivý Alois

Členové: Matoušek Josef, Novák Bohuslav, Zástava František, Bárta Bedřich,

Šlechta František, Padrlík Josef, Nádeník Karel, Dytrych Antonín,

Slabihoudek Bohumil

Obecním poslem, strážníkem, nočním hlídačem, zvoníkem a školníkem jest Jaroslav Kratochvíl, přitom dělá kolportéra Čes.slovu, Lidovému deníku atd. Úřední příkazy i spolkové a soukromé uvádí ke známost vytroubením.

V tomto roce byly zavedeny potravinové lístky, které vydával nejprve obecní úřad, později byl z úředního příkazu ustanoven tajemník pro tři obce – Libodřice, Krychnov a Voděrady. Obecní úřad vydává lístky na obuv – jeden pár obuvi pro 1 osobu na 1 a 1/2 roku. Lístky na oděv – 1 oděv a 1 soubor prádla pro 1 osobu na 1 a 1/2 roku.

Z jara zaveden letní čas a ponechán i v zimě. Letní čas znamená posunutí velké ručičky o jednu hodinu dopředu a dle takového času se řídit. Osmého června proveden soupis orné půdy a plodin na ní pěstovaných. 17.srpna povinně odvádí obec 20 q bramborů a 25 q suchého jetele. Mléko jest povinně dodáváno do mlékárny v Zalesanech. Sběr a dodávku zprostředkuje autem Josef Semanský z Voděrad. Okresní úřad zakázal vstup do polí od 10 hodin večer do 7 hodiny ranní. Zakazem se čelí krádežím řepy a bramborů, které se v poslední době velmi rozmohly.

Bylo nařízeno v každém popisném čísle zakoupiti vlajku ve státních barvách, aby příležitostně při vítězstvích říšské branné moci mohla býti vyvěšena. Na všechna vozidla zavedena dozadu na levou stranu červená sklíčka a nařízeno v noci osvětlení, vpředu i vzadu.

Veřejné osvětlení zakázáno a v soukromých bydlištích nařízeno přísné zatemnění.

Na silnicích objevily se před každou obcí úřední tabule označující název obce, nejprve v jazyku německém a potom českém, ku příkladu naše obec jest psána na vrchu Liboderschitz a pod tím Libodřice. Na křižovatkách zavedeny tabule ukazující směr a vzdálenost, taktéž nejprve v němčině a za tím česky. Živnostníci byli z úředního nařízení nuceni zavést dvojjazyčné označení firmy, napřed s němčinou. Ke konci března byla znovu zahájena autobusová doprava z Kouřimi, dvakrát denně, do Kolína a zpět. Zákaz proti pořádání tanečních zábav byl 20.prosince odvolán a od tohoto dne jsou taneční zábavy znovu úředně povoleny.

Obecní úřad vydává pro samozásobitele mlečí povolení, kterým se přiděluje 1 osobě na 1 měsíc 21 kg obilí, ku konci roku byla snížena dávka na 16 kg pro 1 osobu na 1 měsíc.

Jedna osoba obdrží na jeden lístek v jednom měsíci: 30 dkg masa, 5 dkg sádla, 30 dkg umělých tuků, 20 dkg žitné nebo ječné kávy, 25 dkg cikorie, 1 kg a 30 dkg cukru, rýže a káva vydávány nejsou, bramborů dovoleno spotřebiti libovolné množství. Při domácích zabíjačkách smí být porážen vepř v nejmenší živé váze 100 kg. K tomu jest ustanoven pro několik obcí ohledatel, ten dává k zabíjačce svolení a vypočítá jak dlouho nesmí obdržet rodina vlastníci zabitého vepře lístky na maso a tuky. Za povolení se platí: 10 K kolek, 7 K daň, 1.50 K listonoš za podání šeku, 21 K za prohlídku vykonanou ohledatelem a 2 K starostovi za tiskopis, tedy úhrn poplatků z jedné porážky činí 41.50 K. Sběrně, která jest v Kouřimi musí býti odvedeno z každých 100 kg živé váhy poraženého vepře 3 kg vyškvařeného sádla, ze 120 kg – 6 kg sádla atd. Za 1 kg sádla platí sběrna 18.80 K.

Platilo se : 1 kg zemáků 1 až 1.50 K, hovězí maso 16 ž 20 K, vepřové 20 až 24 K, máslo 30 až 40 K, salám 25 K, sůl 3 K, mýdlo 12 K, jablka 12 K, švestky 5 K, ořechy vlašské 15 K, lískové 16 K, 1 kg živé váhy telete 10 K, 1 litr mléka 1.40 K, 1 vejce 0,90 K, 1 q cukrovky 22 K, pšenice 190 K, žita 170 K, ječmene 180 K, husa 100 K, 1 m² dříví 150 K, 1 q hnědé uhlí 22 až 30 K, černého 45 až 55 K, 1 litr piva 10° za 3.80 K, od října bez udání hodnoty za 4.40 K. Zemědělský dělník měl za 1 hod. 2.80 K a dělnice 2.10 K.

Ke konci roku vypověděla německá hospodářská správa nájemce dvora Ant. Ilmana a převzala obhospodařování velkostatku do svých rukou. Výpověď se opírá o zákonité ustanovení, jímž jest židům veškerý majetek zabaven. Do Čejkova statku přistěhoval se rolník Čeněk Siksta ze Sudet, kde mu německé úřady zabavily jeho hospodářství.

S Josefem Čejkou snaží se uzavřít smlouvu o koupi statku, k tomu musí mít povolení od německých úřadů, které si vychází. Statek měl pronajmut Antonín Ilman a německá hospodářská správa jej převzala a doposud obhospodařuje. Dohodou mezi Ant. Ilmanem a obcí uzavřena byla v r.1938 kupní smlouva o zakoupení 5 a ½ ha pozemků. Dohodu německá správa neuznala a pozemky, na kterých obec 1 rok hospodařila, vzala znovu do své režie.

V obci narodilo se pět dětí : Mikuláši Kubovi syn, Františku Lupínkovi dcera, Antonínu Váchovi syn, Karlovi Hrdličkovi dcera a Josefu Vydrovi syn.

Ve stav manželský vstoupil Rudolf Kvasil a paní Emilie Jínová, vdova po zesnulém Karlu Jínovi.

Dne 2.června zesnula Barbora Hanušová, výměnkářka, 86 roků stará, s ní v Libodřicích zaniklo jméno Hanušů, synové jsou v Praze a pozůstalé hospodářství přejala dcera, provdaná za rolníka Františka Šlechtu. Dne 30.října zesnula sešlostí věkem Anna Roubalová, ve stáří 79 roků. Pochovány jsou obě na hřbitůvku ve Voděradech. Dne 24.července se otráвила lysolem Jiřina Hniková, dcera zemědělské dělnice. Než byla dopravena do nemocnice v Kolíně, cestou zemřela. Měla vážnou známost s Josefem Mašínem, dělníkem, který se otrávil lysolem 24.října a v Kolínské nemocnici dokonal. Pochováni jsou oba v Kolíně.

Během tohoto roku uspořádalo místní mladé národní souručenství tři divadelní představení. Z obecní knihovny jsou čtenářům půjčovány knihy pravidelně od 15.listopadu do 15.dubna, vždy ve čtvrtek od 3 do 4 hodin. Na úřední příkaz byly z obecní knihovny odstraněny veškeré knihy s protiněmeckou tendencí.

Pro nedostatek uhlí byla uzavřena škola od 20.prosince 1939 do 30.ledna 1940. Vyučovati se počalo 1. února. Toho času má obec dva studenty – Miroslava Hrdličku, studujícího obchodní akademii v Kolíně a Vladislava Strnada, studujícího obchodní školu v Kutné Hoře. Měšťanskou školu v Kolíně navštěvují tři žáci – Strnad Karel, Hykš Alois a Karásek Zdeněk. V Kouřimi dochází na měšťanku 10 žáků – Zátková Anežka, Hejlová Jaroslava, Lupínek Bohuslav, Vácha Josef, Růžička Josef, Šmejkal Karel, Roubal Josef, Zeman Ladislav, Slabihoudek Jaroslav a Grincvaj Josef. Do Zásruk dojíždí na měšťanku Josef Pros.

Letošní tuhý mráz a v jaře náhlé rychlé přechody z tepla do zimy způsobily na ozimech katastrofální škodu. Žita, pšenice, jetele, luciny a řepky mráz poničil až na 100%. Všechno musilo se z veliké části vyspravovati, nebo docela zaorati a sėti poznovu.

Žito se vyspravovala ječmenem, pšenice jarou pšenicí a ječmenem, jetele směskou, nebo kukuřicí i cukrovou řepou, po lucinkách sázeny brambory a krmná řepa a po řepce nasej se hrách. Opatřování náhradního osevu dělo se na potvrzení obecního úřadu prostřednictvím hospodářských družstev. Tam se kupovala jará pšenice, hrách, směska a kukuřice, všeho byl nedostatek a opatřování tuze svízelné, než přes všechny potíže nezůstala neoseta ani píď půdy.

Mrazová pohroma postihla i zahrady. Některé druhy ovocných stromů, zvláště karlata, hrušky a jistá část štěpů uhynuly mrazem.

Počátek žní se pro stále chladné a deštivé počasí značně opozdil. První kosy se objevily v polích 29.července. Počalo se kosit žito. Z úrody nebyla žádná radost, obilí bylo řídké, silně zaplevelené a zvláště bodlák se dobře dařil. Pomoklá sláma páchla hnilobou a zpoléhané obilí rostlo na stojatě i v panácích. Žňové práce stálými lijáky se protahovaly a do stodol se svážela úroda převážně provlhlá. Sklizeň se ukončila v prvních dnech měsíce září za velmi častých dešťů. Pro časté vydatné bouřky a lijavce se i výmlat opozdil až do posledních dnů zářijových. Po výmlatě zjištěná sýpka se ukázala poměrně velmi malou, z jedné měřice namláčeno průměrně 2 až 4 q zrna a ještě hodně podřadné jakosti. Jak jen trochu počasí dovolilo připravovala se půda k setí ozimů. Nepříznivá pohoda práci jenom zdržovala, byla samý chvat. Brány zatíženy těžkými kameny drásaly ulehlou půdu a za nimi secí stroj ukládal sémě v připravenou zem.

Sklizeň bramborů byla menší než v jiných letech a dosti namáhavá. Každá brambůrka musila se očistiti z bláta, velké množství jich zůstalo shnilých na poli a zbývající sklizená část zahrnuje doma ve sklepích.

Krmná řepa se dobyla a po ní se započalo se sklizní cukrovky. Z promočené země se tahají zmazané bulvy, shazují se na hromádky, očišťují z nalepeného bláta a klestí. Oklestěná řepa se nakládá na vozy a odváží na nádraží v Bošicích, zde se překládá na vagony a odváží ke zpracování do Plaňan. Od 15.října se počasí ustálilo, bylo bez deště, ale pod mrakem. Ráno 25.října ze zachmuřené oblohy počalo krápat, na poledne se rozpršelo a k večeru s deštěm vál studený vítr. Během noci změnil se déšť v padání sněhu a ráno nesklizené zbytky cukrovky byly pokryty bílým příkrovem. Sníh ležel týden. Na počátku listopadu se oteplilo, sníh se ztratil, zbývající řepa na polích se sklídila a opožděné podzimní práce v polích se kvapem doháněly. Úroda řepy byla nevalná, sklídilo se průměrně z 1 míry 50 q a v málo případech po 60 až 70 q. Zlepšení počasí na počátku listopadu bylo jen přechodné, 11.listopadu znovu napadl sníh a od té doby zůstal ležet.

Mnoho polí zůstalo neoseto a nezoráno, sníh veškeré práce v polích uzavřel.

V první polovici ledna tloukly tuhé mrazy, které se stupňovaly a dosáhly až -25°C . Od půlky ledna zuřily metelice, provázeny častou sněhovou bouří, válný studený vítr a sháněl celé chumáče sněhu do vysokých závějí. Silnice musily být prohazovány, aby se staly schůdnými a mohla na nich být udržována doprava. Často se stalo, že proházená silnice byla během 2 až 3 hodin znovu vysoko zaváta. Zásoby uhlí byly vyčerpány a nedostatečný příděl jen špatně kryl nejnужnější spotřebu. Stálým vlhkem nasáklé stromy mrazem popraskaly, mnoho jich bylo okousáno od zajíců. Mrazy a vánice trvaly do 21. března. Toho dne se oteplilo, sluníčko hrálo jako někdy v létě a svými teplými paprsky rozpouštělo zamrzlé závěje. Byla obleva. Z rychle tajícího sněhu tvořily se proudy vod, hnaly z kopců v bystřinách, rvaly v polích ornici a vyrvanými roklemi hnaly do nížiny. Mnoho sklepů bylo zaplaveno a v níže položených místech utvořila se jezera. U Kocandy pod bažantnicí vznikl rybník, za ovčínem na louce, za mostkem a ve vrbkách stála na polích voda. Po prudké oblevě, trvající několik dní, uhořel náhle přes noc tuhý mráz. Do rána rozbahněná a změkklá země ztvrdla mrazem jako kalená ocel. Střídání denního poměrně velkého tepla s nočním tuhým mrazem poničilo již dříve nepříznivou zimou zesláblé ozimy, že musily být zaorány. Jarní počasí bylo po většině teplé. Duben, květen i červen probíhal slunečnými dny i dešti. V červenci chodily bouře, lijavé deště, ploužily se mlhy jako v listopadu a sekalo se obilí v dešti. Srpen počal a vydatné lijáky i bouře nepřestaly. Pršelo, jen se lilo, voda stála na polích, všechno se lesklo mokrem, cesty se utápěly v bahně a byly jako bezedné. Srpen končil, pšenice i ječmeny rostly na stojatě, obilí v panáčích vzrůstalo a co odvezeno do stodol, svezeno za mokra. Počátkem září počasí se na několik dnů přechodně vyjasnilo, úroda z polí chvatně se sklídila a 9. září znovu spustil lijavý déšť. Proudly vod lily z oblaků, lilo jako z konve, není pamětníka takových vydatných a vytrvalých dešťů. Deště trvaly s malými přestávkami do 14. října. Zůstalo pod mrakem, ale nepršelo. Dobývání řepy se všemožně urychlovalo, jen aby byla sklizena pokud možno nejdříve, než uhořel znovu dešť. Od rána 25. října pomžívalo, na poledne spustil déšť a druhého dne ležel po celé oblasti sníh. Sněžení a mrazy trvaly týden. Počátkem listopadu se oteplilo, sníh sešel, zbytky nesklizené řepy se sklídily a kde se to dalo dohonit zasela se pšenice. K večeru 11. listopadu začal padat sníh a do rána bylo bílo. Okolo 14. listopadu uhořel citelnější mráz, dál se stupňoval až 20. listopadu klesl teploměr na -24°C . Potom ke konci roku v listopadu i v prosinci leželo 15 cm sněhu a mrazy byly mírnější.